

ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

KENTRO MEΛETΩN KAI TEKMHPIΩΣHΣ THΣ O.Λ.M.E.

CENTRE FOR RESEARCH AND DOCUMENTATION OF OLME

<http://kemete.sch.gr/>

Τρίτη 19 Σεπτεμβρίου 2017

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ ΤΗΣ Ο.Λ.Μ.Ε

ΣΤΗΝ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ένα από τα σοβαρότερα εγκλήματα που αντιμετωπίζει διαχρονικά η ανθρωπότητα είναι και αυτό της δουλείας και εμπορίας ανθρώπων (trafficking). Σήμερα αποτελεί παγκοσμίως το τρίτο μεγαλύτερο οργανωμένο έγκλημα, μετά την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και την εμπορία όπλων. Υπολογίζεται ότι αποφέρει ετησίως περίπου 25,7 δις ευρώ, από τα οποία τα 22,6 δις αφορούν τη κατηγορία της σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Οι βασικές μορφές με τις οποίες εκδηλώνεται είναι:

- **Σεξουαλική εκμετάλλευση:** Είναι η εμπορία και διακίνηση ανθρώπων με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σεξουαλικές πράξεις με χρηματικό ή μη χρηματικό αντάλλαγμα.
- **Εργασιακή εκμετάλλευση:** Είναι κάθε είδους εργασία ή υπηρεσία που αποσπάται μέσω εξαναγκασμού από οποιοδήποτε άτομο υπό συνθήκες βίας ή υπό την απειλή βίας (φυσικής ή ψυχικής).
- **Εμπόριο Οργάνων:** Είναι η καταναγκαστική απόσπαση τμημάτων οργάνων, ιστών ή κυττάρων από το σώμα ενός ζώντος ανθρώπου με σκοπό την εκμετάλλευση / εμπορία τους.
- **Εμπορία παιδιών:** Είναι η καταναγκαστική εκμετάλλευση ανηλίκων - παιδιών με στόχο την εργασιακή ή/και σεξουαλική εκμετάλλευσή τους, καθώς επίσης και την καταναγκαστική απόσπαση οργάνων του σώματός τους για εμπορία και σε κάποιες περιπτώσεις την υποχρεωτική ένταξή τους σε ομάδες που συμμετέχουν σε ένοπλες συγκρούσεις.

Το θύμα trafficking μπορεί να είναι άνδρας ή γυναίκα, ενήλικας ή παιδί, ντόπιος ή ξένος, υψηλού ή χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, νόμιμα ή παράνομα διαμένων, λιγότερο ή (συνήθως) περισσότερο ευάλωτο άτομο.

Μέλημα όλων των φορέων θα πρέπει να είναι η συνεργασία για την εκπόνηση στρατηγικών, συνολικά και ανά κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου.

- Ο εντοπισμός και η εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης ανθρώπων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο.
- Η ανάπτυξη μεθοδολογίας ανίχνευσης και εντοπισμού όχι μόνο θυμάτων αλλά και υποψηφίων θυμάτων trafficking.
- Η δημιουργία υποστηρικτικών δομών για τα θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Η ενημέρωση των εργαζομένων στους φορείς αυτούς για όλα τα παραπάνω.
- Και τέλος η εκπαίδευση των εργαζομένων σε όλους τους φορείς για τους τρόπους αντιμετώπισης και υποστήριξης των θυμάτων trafficking στους χώρους ευθύνης τους.

Σε κάθε περίπτωση όμως, χρειάζεται να επισημάνουμε ότι το φαινόμενο της δουλείας και εμπορίας ανθρώπων (trafficking) δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, αν δεν αρθούν οι πραγματικές κοινωνικές και οικονομικές αιτίες που γεννούν και αναπαράγουν την ανθρώπινη εκμετάλλευση, καθώς δεν είναι αποκομμένο από ασκούμενες αντίστοιχες πολιτικές σε ό,τι αφορά την εργασία, τη μετανάστευση, την ιθαγένεια ή τη σεξουαλικότητα, κλπ.

Ειδικότερα για το χώρο της Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι συνθήκες οικονομικής κρίσης σε συνδυασμό με το μεταναστευτικό-προσφυγικό ζήτημα, αύξησαν το ποσοστό μαθητών/τριών που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και διαβιών σε δυσμενείς συνθήκες στέρφησης και ακραίας φτώχειας. Η στρατολόγηση και η εκμετάλλευση, αυτής της κατηγορίας παιδιών από τα διάφορα κυκλώματα, είναι σαφώς ευκολότερη, διότι αποτελούν ένα από τα πιο ανυπεράσπιστα τμήματα του μαθητικού πληθυσμού.

Ένας ακόμη παράγοντας που τροφοδοτεί με υποψήφια θύματα τα σύγχρονα δουλεμπορικά κυκλώματα, είναι και η διακριτική μεταχείριση παιδιών (Ρομά, παιδιά χωρίς νόμιμη άδεια παραμονής, κ.ά), ο σχολικός αποκλεισμός και η μαθητική διαρροή. Η περιθωριοποίηση και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου αυξάνουν τις πιθανότητες ένταξης σε ομάδες υψηλού κινδύνου, της παραβατικής συμπεριφοράς και της αντίστοιχης εκμετάλλευσης των ανηλίκων.

Απέναντι σε αυτήν την πραγματικότητα, δεν υπάρχουν οι αναγκαίες κοινωνικές αντισταθμιστικές πολιτικές και υπολειπوغούν ή είναι ανύπαρκτες οι υποστηρικτικές εκείνες δομές που θα στηρίξουν συστηματικά, στοχευμένα και οργανωμένα τους εκπαιδευτικούς στο δύσκολο έργο τους.

Αποτέλεσμα αυτού είναι χιλιάδες συνάδελφοι εκπαιδευτικοί, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, να μην είναι εφοδιασμένοι με γνώσεις και ικανότητες διαχείρισης περιστατικών κρίσεων ή περιπτώσεων πρόληψης, εντοπισμού και υποστήριξης θυμάτων εκμετάλλευσης που φοιτούν στα σχολεία τους.

Ως Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ έχουμε να προτείνουμε τα εξής:

- Στελέχωση των σχολείων με το αναγκαίο επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές, κλπ)
- Δικτύωση των σχολείων με φορείς ψυχικής υγείας, συμβουλευτικούς σταθμούς, κοινωνικές υπηρεσίες. Ανάπτυξη τοπικών δικτύων συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων παιδικής προστασίας.
- Λειτουργία αντισταθμιστικών εκπαιδευτικών δομών. Αντιμετώπιση σχολικής διαρροής.
- Εμπλουτισμός προγραμμάτων σπουδών με αγωγή υγείας, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, ασφαλή χρήση του διαδικτύου.
- Ενίσχυση μέτρων κοινωνικής πολιτικής για υποστήριξη οικογενειών που διαβιούν σε δυσμενείς συνθήκες.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών (δικαιώματα του παιδιού, νομοθεσία, αναγνώριση ενδείξεων κακοποίησης, διαχείριση περιστατικών, κλπ).

Με την ανάπτυξη των αναγκαίων δράσεων που θα στηρίζονται σε αυτές τις προτάσεις, θεωρούμε ότι οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης θα μπορέσουν να ανταποκριθούν με επιτυχία, στην αντιμετώπιση όχι μόνο του trafficking αλλά και κάθε περίπτωσης καταπάτησης των δικαιωμάτων των παιδιών, των μαθητών και μαθητριών μας.

Είμαστε πρόθυμοι να εργαστούμε μαζί σας σε επίπεδο έρευνας, σχεδιασμού και εφαρμογής αυτής μας της πρότασης προς την Επιτροπή σας.

Το Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ